

«Նոր ժամանակի կրթություն» ՀԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Հետազոտության թեման՝ Ուսուցչի համագործակցությունը սովորողների ծնողների կամ նրանց օրինական ներկայացուցիչների հետ՝ սովորողների կրթության կազմակերպման և ընտանեկան դաստիարակության հարցերում

Առարկան՝ Մաթեմատիկա

Հետազոտող ուսուցիչ՝ Լաուրա Բալդրյան

Ուսումնական հաստատություն՝ Սարալանջի հիմնական դպրոց

Երևան 2023

Բովանդակություն

Ներածություն

Գլուխ 1. Ուսուցիչ- ծնող համագործակցության դերը

Գլուխ 2. Ծնողական ժողովը՝ որպես ուսուցիչ-ծնող համագործակցության
կազմակերպման միջոց

Գլուխ 3. Դասղեկը՝ որպես ծնող-ուսուցիչ համագործակցության կազմակերպիչ
Եզրակացություն

Օգտագործված գրականության ցանկ

Ներածություն

Կատարված հետազոտության նպատակն է ընդգծել ծնող-ուսուցիչ համագործակցության դերը սովորողների կրթության կազմակերպման ու ընտանեկան դաստիարակության հարցում: Աշխատանքը բաղկացած է երեք գլուխներից: Առաջին գլխում նկարագրվում է ուսուցիչ-ծնող համագործակցության դերն ու ընդգծվում, որ սովորողների կրթության կազմակերպումն ու դաստիարակությունն ավելի արդյունավետ դարձնելու համար անհրաժեշտ է ճիշտ կազմակերպել ուսուցչի համագործակցությունը սովորողների ծնողների կամ նրանց օրինական ներկայացուցիչների հետ: Երկրորդ գլխում նկարագրվում է ծնողական ժողովի դերը ծնող-ուսուցիչ համագործակցության մեջ, իսկ երրորդ գլխում նկարագրվում է դասղեկի դերը ծնող-ուսուցիչ համագործակցության կազմակերպման գործում, նկարագրվում է դասղեկի կատարած աշխատանքը ու ընդգծվում, որ դասղեկի աշխատանքը ծնողների հետ ուղղված է ընտանիքի հետ համագործակցելուն՝ ելնելով երեխայի շահերից: Դասղեկը ծնողներին գրավում է ուսումնական հաստատությունում ուսումնական գործընթացին մասնակցելու համար, ինչը նպաստում է ընտանիքում բարենպաստ մթնոլորտի ստեղծմանը, երեխայի հոգեբանական և հուզական հարմարավետությանը դպրոցում և տանը: Միևնույն ժամանակ, ամենակարևոր խնդիրը մնում է ուսումնական գործունեության բովանդակության արդիականացմանը, որը նպաստում է ուսանողի հուզական զարգացմանը, նրա խոսքին, ինտելեկտին:

Գլուխ 1. Ուսուցիչ- ծնող համագործակցության դերը

Կրթությունը սովորելն ավելի դյուրին դարձնելու գործընթացն է, կամ գիտելիքների, հմտությունների, արժեքների, ավանդույթների և սովորությունների ձեռքբերումը: Կրթությունը հիմնականում տեղի է ունենում ուսուցիչների ուղղորդմամբ, սակայն սովորողները կարող են նաև ինքնակրթվել: Կրթությունը կարող է կազմակերպվել ֆորմալ ու ոչ ֆորմալ ձևերով: Ֆորմալ կամ պաշտոնական կրթությունը տեղի է ունենում կրթական և վերապատրաստման հաստատություններում, սովորաբար կառուցված ուսումնական նպատակներին և խնդիրներին համապատասխան, իսկ ուսուցումը հիմնականում իրականացվում է ուսուցչի կողմից:

Ժամանակակից դասարանի ուսուցչի գործունեությունը ուսումնական հաստատության կրթական համակարգի ամենակարևոր օղակն է, աշակերտների նկատմամբ անհատական մոտեցման իրականացման հիմնական մեխանիզմը: Համաշխարհային հանրությունը, պետությունը, ծնողները կրթական հաստատության առջև դրել են ժամանակակից խնդիր՝ յուրաքանչյուր երեխայի առավելագույն զարգացում, նրա ինքնատիպության պահպանում, տաղանդների բացահայտում և նորմալ հոգևոր, մտավոր պայմանների ստեղծում:

Ուսուցչի աշխատանքի նպատակն է ստեղծել բարենպաստ պայմաններ անձնական զարգացման, նախաձեռնողականության դրսևորման, անկախության, պատասխանատվության, անկեղծության, փոխօգնության, յուրաքանչյուր աշակերտի ինքնահաստատման, նրա ներուժի բացահայտման համար:

Ուսուցիչը պետք է կարողանա շփվել երեխաների հետ՝ խրախուսելով երեխաների գործունեությունը, պատասխանատվությունը, արդյունավետության և պատասխանատվության օրինակ ծառայելը, ձևավորել իրենց կրթական նպատակները, կազմակերպել ուսումնական միջոցառում՝ զրույց, բանավեճ, էքսկուրսիա, քայլարշավ, դասաժամ, պետք է կազմակերպի խորհրդատվություն

սոցիալական մանկավարժի, հոգեբանի հետ, էքսկուրսիաներ, այցելություններ թատրոններ և այլն:

Ուսուցիչը կանխատեսում է, վերլուծում, կազմակերպում, համագործակցում, վերահսկում իր դասարանի աշակերտների առօրյան ու գործունեությունը:

Ժամանակակից դասարանի ուսուցիչը իր գործունեության մեջ օգտագործում է ոչ միայն կրթական աշխատանքի հայտնի ձևեր, այլև իր պրակտիկայում ներառում է ուսանողական թիմի հետ աշխատանքի նոր ձևեր: Աշխատանքի ձևերը որոշվում են՝ ելնելով մանկավարժական իրավիճակից: Ձևերի քանակն անվերջ է՝ գրույց, քննարկումներ, խաղեր, մրցույթներ, արշավներ և էքսկուրսիաներ, սոցիալապես օգտակար և ստեղծագործական աշխատանք, գեղարվեստական և գեղագիտական գործունեություն, դերային պարապմունք և այլն: Ուսուցիչը մարդկայնացնում է թիմում երեխաների միջև հարաբերությունները, նպաստում է բարոյական իմաստների և հոգևոր ուղեցույցների ձևավորմանը, կազմակերպում է դասարանի աշակերտների սոցիալապես արժեքավոր հարաբերություններ և փորձառություններ, ստեղծագործական, անձնական և սոցիալական նշանակալի գործունեություն և ինքնակառավարման համակարգ:

Կրթության կարևորագույն սոցիալական ինստիտուտներից մեկը ընտանիքն է: Դասուհեկի աշխատանքը ծնողների հետ ուղղված է ընտանիքի հետ համագործակցելուն՝ ելնելով երեխայի շահերից: Դասուհեկը ծնողներին գրավում է ուսումնական հաստատությունում ուսումնական գործընթացին մասնակցելու համար, ինչը նպաստում է ընտանիքում բարենպաստ մթնոլորտի ստեղծմանը, երեխայի հոգեբանական և հուզական հարմարավետությանը դպրոցում և տանը: Միևնույն ժամանակ, ամենակարևոր ինդիքը մնում է ուսումնական գործունեության բովանդակության արդիականացումը, որը նպաստում է սովորողի հուզական զարգացմանը, նրա խոսքին, ինտելեկտին: Սովորողների կրթության կազմակերպումն ու դաստիարակությունն ավելի արդյունավետ դարձնելու համար անհրաժեշտ է ճիշտ կազմակերպել ուսուցչի համագործակցությունը սովորողների ծնողների կամ նրանց օրինական ներկայացուցիչների հետ:

Դպրոցի ու ընտանիքի փոխազդեցությունը ուսուցիչների ու ծնողների միջև փոխհարաբերությունն է նրանց համատեղ գործունեության ու հաղորդակցության

գործընթացում: Երեխայի կյանքը բաղկացած է երկու կարևոր ոլորտներից՝ դպրոցից ու ընտանիքից, որոնք ենթակա են փոփոխության և զարգացման: Ուստի կարևոր և հրատապ խնդիրներից է դպրոցի և ընտանիքի համագործակցությունը:

Սոցիալական և հոգեբանական ապահովությունը, երեխայի ձեռքբերումների հաջողությունը կախված է նրանից, թե ով և ինչպես է ազդում նրա զարգացման վրա: Երեխան ժամանակի մեծ մասն անցկացնում է դպրոցում և տանը, հետևաբար կարևոր է, որ ուսուցիչների և ծնողների ազդեցությունները չհակասեն միմյանց, այլ դրական և ակտիվ ընկալվեն երեխայի կողմից: Դա իրագործելի է, եթե ուսուցիչներն ու ծնողները դառնան դաշնակիցներ ու համախոհներ՝ դաստիարակության խնդիրների շահագրգիռ ու համակարգված լուծումներով: Ընտանիքի հետ փոխգործակցությունը դպրոցի և յուրաքանչյուր ուսուցչի աշխատանքում հրատապ և բարդ խնդիրներից է: Ընտանիքները շատ տարբեր են, յուրաքանչյուրն ունի իր խնդիրներն ու դժվարությունները, ուստի հնարավոր չէ պատրաստի և միակ ճիշտ պատասխանը տալ այն հարցին, թե ինչպես շփվել ընտանիքի հետ: Շատ բան կախված է ուսուցչի ինտուիցիայից, հմտությունից, ով պետք է վերլուծի տարբեր հանգամանքների համալիրը, որպեսզի ճիշտ որոշում կայացնի որոշակի իրավիճակում ծնողների և երեխայի հետ շփվելու մեթոդների և միջոցների ընտրության հարցում: Ուսուցիչների և ընտանիքների համագործակցությունը գործունեության նպատակների համատեղ որոշում է, ապագա աշխատանքի համատեղ պլանավորում, ուժերի և ռեսուրսների համատեղ բաշխում, գործունեության առարկան ժամանակին, յուրաքանչյուր մասնակցի հնարավորություններին համապատասխան, աշխատանքի արդյունքների համատեղ վերահսկում և գնահատում: Համագործակցության մեջ հնարավոր են կոնֆլիկտներ, հակասություններ: Բայց դրանք կտրվում են նպատակին հասնելու ընդհանուր ցանկության հիման վրա, չեն խախտում փոխազդող կողմերին:

Դպրոցի և ընտանիքի փոխազդեցության էությունը կայանում է նրանում, որ երկու կողմերն էլ պետք է շահագրգռված լինեն ուսումնասիրել երեխային, բացահայտել և զարգացնել նրաց մեջ լավագույն որակներն ու հատկությունները: Նման փոխգործակցությունը հիմնված է փոխադարձ վստահության և հարգանքի, փոխադարձ աջակցության և օգնության, միմյանց նկատմամբ համբերության և

հանդուրժողականության սկզբունքների վրա: Սա կօգնի ուսուցիչներին և ծնողներին միավորել իրենց ջանքերը երեխայի մեջ այն որակների և հատկությունների ձևավորման համար, որոնք անհրաժեշտ են նրա ինքնորոշման և ինքնիրացման, դժվարությունների հաղթահարման համար:

Խորհուրդներ տալիս, անհրաժեշտության դեպքում, երեխայի վրա ծնողների դաստիարակչական ազդեցությանը շտկելիս պետք է հիշել, որ ընտանիքի ներքին գործերին ուղղակի անզգույշ միջամտությունը կարող է բողոք առաջացնել և դժվար ուղղել վնաս պատճառել: Ի վերջո, յուրաքանչյուր ծնող դաստիարակում է իր երեխաներին այնպես, ինչպես հարմար է գտնում՝ հիմնվելով իր գիտելիքների, հմտությունների, զգացմունքների և համոզմունքների վրա: Պետք է շատ ուշադիր լինել ծնողների խնդրանքների նկատմամբ: Խնդրանքը կարող է անտեսվել միայն այն դեպքում, եթե այն կարող է վնասել երեխային: Անհատական շփումը ուսուցչին ոչ միայն հնարավորություն է տալիս ազդելու ծնողների վրա, այլ իր հերթին շատ առումներով օգնում է նրան երեխաների նկատմամբ ճիշտ մոտեցում ընտրելու հարցում: Անհատական աշխատանքի առավելությունն այն է, որ ուսուցչի հետ մենակ մնալով՝ ծնողները նրան ավելի անկեղծ են պատմում ներընտանեկան հարաբերությունների խնդիրների մասին, որոնք երբեք չէին ասի անձանոթ մարդկանց ներկայությամբ: Առանձին զրույցներում անհրաժեշտ է պահպանել հիմնական կանոնը՝ անհատական զրույցի բովանդակությունը պետք է լինի միայն խոսողների սեփականությունը, այն չպետք է բացահայտվի: Դպրոցի և ընտանիքի մասին շատ բան կախված է առաջին հանդիպումից: Ծնողների հետ առաջին զրույցում պետք չէ խոսել երեխաների հետ աշխատելու դժվարությունների մասին:

Կրթության խնդիրների հաջող լուծումը հնարավոր է միայն ընտանիքի և դպրոցի փոխգործակցության դեպքում: Ընտանիքի և դպրոցի համագործակցությունը գնալով ավելի արդիական և պահանջված է դառնում: Բարեփոխումների շրջանում կրթական համակարգն այնքան արագ է փոխվում, որ ծնողները հաճախ չեն հասկանում այդ փոփոխությունները՝ ուսուցման և կրթական գործունեության մեջ կողմնորոշվելով հիմնականում իրենց դպրոցական փորձի համաձայն, որը հաճախ հետ է մնում ժամանակակից պահանջներից: Այս անհամապատասխանությունը լուծելու համար ուսուցիչը պետք է ծնողների համար հնարավորինս բաց, տեղեկացված և հասանելի

դարձնի ուսումնական գործընթացը: Ծնողների և դպրոցի միջև կապի բացակայությունը, ինչպես նաև դպրոցի ու ծնողների չհամաձայնեցված գործողությունները վնասում են երեխայի կրթությանն ու դաստիարակությանը:

Ծնողներն ու ուսուցիչները պետք է գիտակցեն, որ աշակերտն է իր զարգացման սուբյեկտը, իսկ մեծահասակները՝ այդ գործընթացում համահեղինակներ են, աշակերտը իրավունք ունի մասնակցելու իր կյանքին վերաբերող հարցերի քննարկմանը և դրանց վերաբերյալ որոշումներ ընդունելուն: Ուստի ուսուցիչ-ծնող համագործակցության կենտրոնում աշակերտն է՝ իրեն վերաբերող հիմնախնդիրներով, որոնց լուծմանն ուղղված յուրաքանչյուր բաղադրիչի իրագործմանը ուսուցչի և ծնողի հետ միասին հնարավորություն ունի մասնակցելու նաև ինքը:

Ուսուցիչ-ծնող համագործակցության արդյունավետության համար անհրժեշտ է.

- ա) ուսուցչի ու ծնողի կողմից աշակերտի հետաքրքրությունների, հակումների, պահանջմունքների ու կարիքների բացահայտում, համատեղ քննարկում ու դրանց բավարարման համար աշակերտների համապատասխան քայլերի իրականացում,¹
- բ) ուսուցչի կողմից ծնողների ու երեխաների շրջանում հարցումների անցկացում ու դրանց արդյունքների վերլուծություն,
- գ) ուսուցչի կողմից աշակերտների ֆիզիոլոգիական ու հոգեբանական անվտանգության պայմանների քննարկում ծնողների հետ՝ դասարանական ու դպրոցական առողջ մթնոլորտ ստեղծելու համար
- դ) համատեղ քննարկումներ տանը ու դպրոցում երեխայի ազատության ու իրավունքների իրացման համար պայմաններ ու հնարավորություններ ստեղծելու նպատակով
- ե) ուսուցիչ-ծնող փոխադարձ տեղեկատվության փոխանցում ու քննարկում՝ աշակերտների ուսումնադաստիարակչական նվաճումների, տնային ու ինքնուրույն առաջադրանքների կատարման ընթացքում ծագած դժվարությունների ու խոչընդոտների ու դրանց հաղթահարման վերաբերյալ

¹ <https://aspu.am/website/images/files/ntaniq-dproc%20hamagorcakcutyan%20model.pdf>

զ) աշակերտի համաձայնությամբ ու ծնողի իմացությամբ աշակերտի անհատական զարգացման ծրագրի համատեղ մշակում՝ մանկավարժական աջակցության նպատակով

է) ծնողական ժողովներին աշակերտների մասնակցության ապահովում

ը) ուսուցչի նախաձեռնությամբ քննարկումների կազմակերպում՝ կամավորության սկզբունքով ու ծնողների ընտրությամբ նրանց մասնակցությունը արտադասարանական ու արտադպրոցական դաստիարակչական աշխատանքներն ապահովելու նպատակով

թ) ծնողների կողմից իրենց երեխաների օգնությամբ միջոցառումների շարքի կազմակերպում

ժ) ուսուցչի կողմից ծնողներին դպրոցի, դասարանի հոգսերին ծանոթացնելը՝ ըստ ցանկության նրանց մասնակցությունը դպրոցի զարգացման ծրագրերի մշակմանն ու իրականացմանը ապահովելու նպատակով

ի) ծնողներին դաստիարակչական միասնական միջավայրի ու ընտանեկան և դպրոցական դաստիարակության ինտեգրման մասին գիտելիքների, գաղափարների ու այլ տեղեկատվության փոխանցում, տանը և դպրոցում երեխայի նկատմամբ միասնական պահանջների, հնարավորությունների ու պայմանների ներկայացում ու ստեղծում

լ) ուսուցչի կողմից դպրոցի հաջորդ աստիճանի անցման խնդիրների բացահայտում և ծնողներին ու աշակերտներին խորհրդատվության մատուցում:

Ծնող-ուսուցիչ կապի պահպանումը ուսումնական տարվա ընթացքում սովորողի հաջողությունների բանալին է: Ծնող-դպրոց կապը կարելի է ավելի մեծացնել ծնողին մասնակից դարձնելով տարբեր դպրոցական միջոցառումների, բաց դասերի ու իհարկե ծնողական ժողովների միջոցով: Այսօր ծնող-դպրոց համագործակցության կազմակերպումն ավելի դյուրին են դարձնում նորագույն տեխնոլոգիաները, քանի որ դրանք թույլ են տալիս արագորեն տեղեկատվություն ստանալ: Դասարանի կայքէջով ուսուցիչը կարող է տեղադրել հանձնարարություններ, ծրագրի համարժեք ժամկետներ, միջոցառումներ, ընդլայնված ուսման հնարավորություններ և բացատրել, թե ինչ դասընթացներ է կիրառում դասարանում:

Գլուխ 2. Ծնողական ժողովը՝ որպես ուսուցիչ-ծնող համագործակցության կազմակերպման միջոց

Ծնողների հանդիպումը ուսուցչի և աշակերտների ծնողների միջև կապ հաստատելու ձևական մոտեցում չէ: Մա ոչ միայն ուսումնական գործընթացի երրորդ օղակի՝ ծնողների հետ հանդիպելու միջոց է՝ քննարկելու սովորողների հաջողություններն ու անհաջողությունները: Այստեղ ուսուցիչը կօգնի մորը կամ հորը լուծել երեխայի դաստիարակության հետ կապված խնդիրները, կառաջարկի նրա վրա ազդելու իսկապես արդյունավետ մեթոդներ, կզգուշացնի թակարդների մասին, որոնք սպասում են ծնողներին, ովքեր միշտ չէ, որ իրավասու են երեխայի հոգեբանության, ֆիզիոլոգիայի, սոցիոլոգիայի հարցերում: Երեխայի ծնողների հետ ուսուցչի շփման հիմնական նպատակը ոչ թե արդարացումներ անելն է կամ ազդեսիվ-պաշտպանական գործողությունները, ոչ թե աշակերտի ակադեմիական առաջադիմությունը և վարքագիծը շտկելու ողջ բեռը վերցնելն իր վրա, այլ երեխայի հետ միավորվելը՝ օգնելու այս երեխային ավելի լավ:

Ծնող-դպրոց համագործակցության արդյունավետությանը նպաստում են ճիշտ կազմակերպված ծնողական ժողովները: Ծնողական ժողովի թեման պետք է լինի հետաքրքիր: Ծնողական ժողովը պետք է անցկացնել ծնողների համար հարմար ժամանակին: Ծնողները պետք է ծանոթ լինեն ժողովի պլանին: Ծնողների և դասուցչի շփումը պետք է անմիջական՝ էթիկայի կանոնների պահպանմամբ:

Ծնողական ժողովը պետք է լինի մանկավարժորեն օգտակար և լավ նախապատրաստված: Ծնողական ժողովը պետք է սկսել լավ տրամադրությամբ և այն չպիտի տևի մեկ ու կես ժամից ավելի: Նախ պետք է խոսել դրական հարցերի շուրջ, ապա անցնել խնդիրների քննարկմանը: Երեխաների ձեռքբերումները քննարկելիս խոսել նրանց ընդունակություններից և հնարավորություններից: Ծնողը պետք է համոզվի, որ դպրոցը պատրաստ է աջակցել իրեն՝ օգնելու իր երեխային: Պետք է խուսափել նախատել ծնողներին բոլորի ներկայությամբ՝ նախորդ ժողովին

չմասնակցելու համար, համեմատել մի աշակերտին մյուսի հետ, բացասական գնահատական տալ ողջ դասարանին, գերազնահատել որևէ առարկայի դերը, խոսել ծնողների հետ բարձր հրամայական տոնով, դասուղեկը պետք է լինի անաչառ, բարյացակամ և ունենա մանկավարժական տակտի մեծ զգացում:

Ծնողական ժողովները կարող են լինել՝ կազմակերպչական, թեմատիկ, համադպրոցական և դասարանական, ամփոփիչ: Ծնողական ժողովների ժամանակ հանդիպում են ուսումնական գործընթացին մասնակցող երկու կողմերը՝ մանկավարժներն ու ծնողները, որպեսզի լսեն միմյանց և քննարկեն երրորդ կողմի՝ երեխաների խնդիրները:

Ծնողական ժողովների անցկացման փուլերը՝ I փուլ. Նախապատրաստում, Ժողովի նպատակի ընտրություն, Ժողովի մասնակիցների կազմի ընտրություն, աշակերտների առաջադիմության թերթիկի նախապատրաստում, դասասենյակի ձևավորում, իրազեկում:

Երկրորդ փուլում՝ 1. Դասարանի աշակերտների առաջադիմության վերլուծություն

2. Դասարանում տիրող սոցիալիզացիոնական մթնոլորտի ներկայացում

3. Հոգեբանամանկավարժական խորհրդատվություն

4. Կազմակերպչական աշխատանքների քննարկում

5. Անհատական զրույց ծնողների հետ:

Երրորդ փուլ՝ արդյունքների ամփոփում 1. Կատարել եզրակացություններ

2. Կայացնել որոշումներ

3. Ճշտել ծնողների կարծիքը ժողովի մասին

4. Նախապատրաստել հարցաթերթիկներ ծնողների գնահատականների, առաջարկությունների, հարցերի վերաբերյալ:

5. Ծնողական ժողովի արդյունքների մասին անհրաժեշտ է տեղեկացնել տնօրինությանը:

Ծնող-դպրոց համագործակցության մեկ այլ նպաստող օղակ են ծնողական խորհուրդները: Դպրոցի ծնողական խորհուրդը՝

1) դպրոցի խորհրդի ձևավորման կարգի պահանջներին համապատասխան՝ իր կազմից առաջադրում է խորհրդի անդամության թեկնածուների: Գրանցված թեկնածուներից ընտրված են համարվում փակ քվեարկությամբ առավել ձայներ հավաքած երկու թեկնածուն.

- 2) դպրոցի տնօրենի կամ մանկավարժական խորհրդի քննարկմանը ներկայացնում է սովորողների ուսումնադաստիարակչական աշխատանքի քարտեզավման, մանկավարժների խրախուսման, իրենց պարտականությունների կատարման գործում թերացող մանկավարժներին պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ առաջարկություններ.
- 3) աջակցում է դպրոցին՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող սովորողների մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունների կազմակերպման գործում.
- 4) ներկայացնում է ծնողներին անհրաժեշտ մանկավարժահոգեբանական աջակցության ծառայությունները, մասնակցում դրանց մշակման և տրամադրման միջոցառումներին.
- 5) լսում է տնօրենի հաղորդումը դպրոցի գործունեության վիճակի ու հեռանկարային ծրագրերի մասին, ստանում ծնողներին հետաքրքրող հարցերի պարզաբանումները.
- 6) ամրապնդում է դպրոցի և ծնողների միջև կապերը, մանկավարժական աշխատողների և ծնողների կողմից երեխաների դաստիարակության նկատմամբ ձևավորում է միասնական պահանջներ.
- 7) ծնողներին ներգրավում է սովորողների արտադպրոցական և արտադասարանական աշխատանքներում աջակցում է արձակուրդների ժամանակ սովորողների հանգստի և ժամանցի կազմակերպմանը.
- 8) ապահովում է երեխայի իրավունքների պաշտպանությունը դպրոցում.
- 9) ծնողներին ապահովում է տեղեկատվությամբ, կազմակերպում սեմինարներ, խորհրդատվություններ.
- 10) ծնողներին ծանոթացնում է իրենց իրավունքներին, պարտականություններին և օրենքով սահմանված պատասխանատվությանը:
- 11) Դպրոցի ծնողական խորհուրդը համագործակցում է դպրոցի մանկավարժական և այլ խորհուրդների հետ:
- 12) մասնակցում է սովորողների ուսուցման ու դաստիարակության համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծմանը, աջակցում է հանրակրթական դպրոցի ուսումնանյութական քաղաքի հարստացմանը՝ այդ գործում ներգրավելով հովանավորների.²

² <https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=59769>

Գլուխ 3. Դասղեկը՝ որպես ծնող-ուսուցիչ համագործակցության կազմակերպիչ

Ծնող-դպրոց համագործակցության մեջ առաջնային է դասղեկի դերը:

Իսկական դասարանի ուսուցչին է պատկանում իր գործունեության տեխնոլոգիան, որի շնորհիվ նա կարողանում է իր յուրաքանչյուր աշակերտի մեջ տեսնել յուրահատուկ անհատականություն: Դասղեկը երեխաների հետ նախագծում է դասարանի կրթական համակարգը՝ հաշվի առնելով նրանց հետաքրքրությունները, կարողությունները, ցանկությունները, շփվում ծնողների հետ, հաշվի է առնում միջավայրի էթնոմշակութային պայմանները: Իր գործունեության ընթացքում ժամանակակից դասարանի ուսուցիչը հիմնականում շփվում է առարկայական ուսուցիչների հետ, ուսուցիչներին ներգրավում է ծնողների հետ աշխատելու և իրենց դասարանի ուսանողներին ներառում է առարկաների արտադասարանական աշխատանքի համակարգում: Դրանք ներառում են տարբեր առարկայական շրջանակներ, ընտրովի առարկաներ, թեմատիկ թերթերի թողարկում և համատեղ կազմակերպում և մասնակցություն առարկայական շաբաթներին, թեմատիկ երեկոներին և այլ միջոցառումներին: Համագործակցելով գրադարանավարի հետ՝ դասարանի ուսուցիչը ընդլայնում է ուսանողների ընթերցանության շրջանակը, նպաստում է ընթերցանության մշակույթի ձևավորմանը, բարոյական իդեալների նկատմամբ վերաբերմունքը, վարքագծի էթիկական չափանիշները, սեփական անհատականության գիտակցումը դասական և ժամանակակից գրականության զարգացման միջոցով:

Դասղեկը պետք է սերտորեն համագործակցի նաև սոցիալական ուսուցչի հետ, որը կոչված է միջնորդ հանդիսանալու երեխայի անհատականության և սոցիալական

բոլոր ինստիտուտների միջև աշակերտների անձնական ճգնաժամերը լուծելու համար:

Դաստիարակչական աշխատանքներ իրականացնելու ընթացքում դաստեղծելու կատարում է՝

- աշակերտների մանկավարժահոգեբանական հետազոտություն (մանկավարժահոգեբանական ախտորոշում),
- կրթության գործընթացում դասարանական կոլեկտիվի փոխհարաբերությունների՝ (փոխհարաբերություններ աշակերտների միջև, աշակերտների և ուսուցիչների միջև, ներդասարանական, միջդասարանական փոխհարաբերություններ) վերլուծություն, համակարգում, կարգավորում,
- դասարանական կոլեկտիվի կենսագործնեության փուլերի (կիսամյակ և այլն) և միջոցառումների (դաստեղծական ժամեր, տեղեկատվական բույներ, ստեղծագործական միջոցառումներ, մրցույթներ, ցուցահանդեսներ և այլն) պլանավորում, նախապատրաստում, իրականացում, արդյունքների ամփոփում, վերլուծություն,
- սովորողների սոցիալական պաշտպանություն, (ցանկալի է սոցիալական մանկավարժի հետ համատեղ),
- աշխատանք ծնողների հետ,
- մանկավարժական աջակցություն աշակերտական ինքնավարության դասարանական մարմնին,
- դասամատյանի և աշակերտական այլ փաստաթղթերի վարման կազմակերպում:

Եվ վերջապես, ինչպես դաստեղծի, այնպես էլ ուսուցչի վարպետությունը կայանում է աշակերտների հետ փոխազդեցության կազմակերպման ձևերը, վերլուծելու կարողությունը, համոզմունքների արտահայտումը, առանց վիրավորելու աշակերտի տեսկետը, աշակերտին ներշնչման կարողությունը: Ուսուցչի մոտեցումներից շատ բան է կախված: Ուսուցիչն է, որ կարող է ճիշտ ղեկավարելով աշակերտներին և ծնողներին կկարողանա նրանց մեջ ձևավորել բարձր արժեքներ, զարգացնել հետաքրքրությունը ուսման նկատմամբ:

Եզրակացություն

Կատարած հետազոտության ընթացքում հանգեցինք այն եզրակացության, որ ուսուցիչ-ծնող կապն աշակերտի ուսումնադաստիարակչական գործընթացի նպատակային և բարեհաջող կազմակերպման կարևորագույն բաղադրիչ օղակներից է: Մենք ունենք մեկ ընդհանուր նպատակ՝ կրթել, դաստիարակել, զարգացնել երեխային, ուստի մեր փոխհամագործակցությունը և միմյանց հետ մշտական կապ պահպանելը բխում է հենց այդ նպատակի իրագործումից: Ծնող(ներ)ի հետ համագործակցությունն անհրաժեշտ է ուսուցչի՝ աշակերտի հետ աշխատանքն ամբողջացնելու նպատակով: Մեծաքանակ աշակերտներով դասարան(ներ)ում ժամանակի սղության պատճառով հնարավոր չի լինում անհրաժեշտ ուշադրություն դարձնել, բավարար բոլորներ տրամադրել այս կամ այն աշակերտի գիտելիքների հիմնովին ստուգմանը /և ոչ միայն՝ անկախ նրա առաջադիմությունից, ակտիվությունից: Այստեղ է, որ առաջին պլան է մղվում ուսուցիչ-ծնող փոխհամագործակցությունը՝ միասնական ուժերով վատթարագույն տարաբնույթ երևույթները արմատախիլ անելու և, գոնե, դրական անհրաժեշտ նվազագույնը սերմանելու նպատակով: Աշակերտի վարքի, համադասարանցիների հետ հարաբերություններում հարգանքի, ընկերասիրության, զսպվածության, ինքնատիրապետման ցուցաբերման, կոլեկտիվում ինքնադրսևորման ու միասնության պահպանման, այսինքն՝ լայն իմաստով անձի ձևավորումն ու դաստիարակության հարցերը արդյունավետ լուծելու համար ուսուցիչը պետք է պատրաստակամ լինի լսելու և տվյալ աշակերտի հետ անհատական աշխատանքը պլանավորելիս նկատի ունենալու նաև ծնողի կարծիքը: Աշակերտին ճանաչելու, նրա հոգեբանությունն ու վարքը արագ ըմբռնելու, աշակերտի վրա ազդելու, ներգործելու հարցերում ծնողի դերն անփոխարինելի է: Ծնողն իր հերթին պիտի լսի և ընդունի այն նկատառում-դիտողությունները, որն անում է ուսուցիչը, եթե անգամ

շատ դեպքերում համաձայն չէ: Եվ որպեսզի ծնողը անտեղի չհակադրվի ուսուցչին,
ինքնանպատակ քայլեր չանի, անհրաժեշտ է վստահություն ուսուցչի նկատմամբ:

Օգտագործված գրականության ցանկ

<https://aspu.am/website/images/files/ntaniq-dproc%20hamagorcakcutyan%20model.pdf>

<https://www.dasaran.net/apps/wiki/view/id/13815https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=59769>